

Projectplan Omgevingswet aanleg parkeerplaatsen bij het appartementencomplex Hendriks Zuid te Nijmegen

Vergunningaanvraag voor gewone dwergvleermuis en
twee dagvlinders

WAARDEN
BURG
Ecology

we
consult
nature.

Projectplan Omgevingswet voor aanleg parkeerplaatsen bij het appartementencomplex Hendriks Zuid te Nijmegen

Vergunningaanvraag voor gewone dwergvleermuis en twee dagvlinders

Status uitgave: definitief

Rapportnummer:	25-144
Projectnummer:	24-0754
Datum uitgave:	26 november 2025
Projectleider:	
Tweede lezer:	
Foto omslag:	/ Waardenburg Ecology
Opdrachtgever:	Gemeente Nijmegen Postbus 9105 6500 HG Nijmegen Nederland
Referentie opdrachtgever:	VPL 334835
Akkoord voor uitgave:	
Datum akkoord:	24 november 2025

Graag citeren als: , 2025. Projectplan Omgevingswet voor aanleg parkeerplaatsen bij het appartementencomplex Hendriks Zuid te Nijmegen. Vergunningaanvraag voor gewone dwergvleermuis en twee dagvlinders. Rapport 25-144. Waardenburg Ecology, Culemborg.

Trefwoorden: Omgevingswet, beschermde soorten, projectplan, gewone dwergvleermuis, iepenpage, grote vos

Waardenburg Ecology is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Waardenburg Ecology. Opdrachtgever hierboven aangegeven vrijwaart Waardenburg Ecology voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Waardenburg Ecology / Gemeente Nijmegen

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Waardenburg Ecology, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Waardenburg Ecology is een handelsnaam van Bureau Waardenburg BV. Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd door EIK Certificering overeenkomstig ISO 9001:2015. Waardenburg Ecology hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Waardenburg Ecology Varkensmarkt 9, 4101 CK Culemborg, 0345 512710
info@waardenburg.eco, www.waardenburg.eco

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Wettelijk kader	6
1.3	Leeswijzer	6
2	Beschrijving plangebied en voorgenomen werkzaamheden	8
2.1	Plangebied	8
2.2	Werkzaamheden (aanlegfase)	11
3	Ecologisch onderzoek	13
3.1	Flora en fauna-quickscan	13
3.2	Nader soortgericht onderzoek	13
4	Functie plangebied voor beschermde soorten en effectbeoordeling	15
4.1	Relevante soorten	15
4.2	Vleermuizen	16
4.3	Vlinders	27
4.4	Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats	29
4.5	Algemene broedvogels	30
4.6	Algemene grondgebonden zoogdieren	31
5	Nadelige gevolgen en maatregelen	32
5.1	Vleermuizen	32
5.2	Vlinders	33
5.3	Algemene broedvogels	34
5.4	Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	34
5.5	Ecologische begeleiding	35
6	Reikwijdte vergunningaanvraag	37
6.1	Schadelijke handelingen	37
6.2	Locatie waarvoor vergunning wordt aangevraagd	37
6.3	Periode waarvoor de vergunning wordt aangevraagd	37
6.4	Voorwaarden waaronder vergunning wordt verleend	37
7	Alternatievenafweging	39
7.1	Alternatieve locatie	39
7.2	Alternatieven in inrichting en uitvoering	39

7.3	Alternatieven in planning	39
8	Wettelijk belang	41
8.1	Wettelijke belangen waarvoor vergunning wordt aangevraagd	41
8.2	Wettelijk belang - Een dwingende reden van groot openbaar belang	41
9	Staat van instandhouding	43
9.1	Gewone dwergvleermuis	43
9.2	Iepenpage	44
9.3	Grote vos	46
10	Conclusie	48
	Referenties	49
	Bijlage I Toekomstige inrichting omgeving Nelson Mandelaplein te Nijmegen	50
	Bijlage II Beplantingsplan	53

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De eigenaar van het appartementencomplex Hendriks Zuid aan het Nelson Mandelaplein te Nijmegen wil ten noorden en westen van het complex extra parkeerplaatsen aanleggen. Hiervoor moet het talud aan beide zijden van het complex worden verlaagd. Om dit mogelijk te maken moeten de bomen die nu op het talud staan worden verwijderd. Nadat het talud is verlaagd worden de bomen herplant. Het aantal bomen zal echter lager zijn dan wat er nu staat.

Tijdens het onderzoek naar vleermuizen in het kader van de herinrichting van de hoofdinfrastructuur van Winkelsteeg (Wansink *et al.* 2023) is vastgesteld dat de bomen op bovengenoemd talud onderdeel zijn van een essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis. Tevens is toentertijd een paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis in de noordhoek van het appartementencomplex vastgesteld. Het verwijderen van de bomen leidt tot aantasting van het foerageergebied. De kans is groot dat hierdoor de verblijfplaats zijn functie verliest. Volgens de Omgevingswet is daardoor sprake van een flora- en fauna-activiteit waarvoor op 18 april 2025 vergunning is aangevraagd (DSO-zaaknummer 2025041800504). Naar aanleiding van die aanvraag heeft het bevoegd gezag (de Provincie Gelderland) vragen gesteld die leidden tot aanvullend onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen rond het plangebied. In de tussentijd zijn door Heijmans de bomen in het ontwikkelingsgebied Winkelsteeg in kaart gebracht (Hoogland 2025). Daaruit blijkt dat op het noordelijke talud iepen en zoete kersen staan. Deze boomsoorten zijn waardplanten van de vlindersoorten iepenpage en grote vos. In 2022 zijn in de nabijheid van het talud iepenpages gezien (Wansink *et al.* 2023). Grote vos is enkele malen in de omgeving van het plangebied gezien (NDFF, 2025). Omdat de mogelijkheid bestaat dat door het verwijderen van de iepen en zoete kersen op het talud voortplantingsplaatsen van deze twee vlindersoorten verdwijnen is ook ten aanzien van deze soorten sprake van een flora- en fauna-activiteit, waarvoor een omgevingsvergunning noodzakelijk kan zijn.

Voorliggend projectplan moet worden gezien als een vervanging van het projectplan dat bij de eerste vergunningaanvraag was gevoegd (DSO-zaaknummer 2025041800504 – kenmerk: 2025-005944). Het dient als onderbouwing van een hernieuwde vergunningaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet (kortweg: Ow) voor gewone dwergvleermuis, iepenpage en grote vos. Ook beschrijft het projectplan de maatregelen waarmee nadelige gevolgen voor andere soorten worden voorkomen of verminderd.

Met de in dit projectplan beschreven aanpak en maatregelen wordt gewaarborgd dat de voorgenomen ingreep wordt uitgevoerd met de minst nadelige gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten.

1.2 Wettelijk kader

De Ow verbiedt om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit (dit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten) te verrichten (artikel 5.1 Omgevingswet). Dit is uitgewerkt in het Besluit activiteiten leef-omgeving (kortweg: Bal). In het Bal wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn;
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn;
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten.

Onder iedere paragraaf (11.2.2, 11.2.3 en 11.2.4 van het Bal) zijn de vergunningsplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. Er geldt een vergunningsplicht voor schadelijke handelingen bij:

- Soorten Vogelrichtlijn op grond van artikel 11.37, eerste lid Bal;
- Soorten Habitatrichtlijn op grond van artikel 11.46, eerste lid, Bal;
- Andere soorten op grond van artikel 11.54, eerste lid, Bal.

De schadelijke handelingen betreffen samengevat:

- Het opzettelijk doden en vangen van soorten;
- Het beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen van dieren, niet zijnde vogels;
- Het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, eieren of wegnemen van nesten van vogels;
- Het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- Het (ver)storen van dieren volgens de beschermingsregimes soorten Vogelrichtlijn en soorten Habitatrichtlijn. NB geldt voor vogels niet als er geen sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- Het plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten.

1.3 Leeswijzer

In Hoofdstuk 2 zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de onderzoeksmethodiek. Vervolgens worden in Hoofdstuk 4 de functies van het plangebied voor beschermde soorten beschreven, evenals de nadelige gevolgen van de voorgenomen ingreep op deze soorten. In Hoofdstuk 4 worden ook de gevolgen van de ingreep in het kader van de Omgevingswet beoordeeld. In Hoofdstuk 5 worden de maatregelen beschreven om nadelige gevolgen voor de betreffende soorten te voorkomen, dan wel te beperken. Hoofdstuk 6 geeft de reikwijdte van de aangevraagde vergunning aan: voor welke soort(en), schadelijke handeling(en), locatie en periode wordt de vergunning aangevraagd. In de Hoofdstukken 7 tot en met 9 wordt ingegaan op de voorwaarden voor vergunningverlening. In Hoofdstuk 7 is onderbouwd dat voor de voorgenomen ingreep geen andere bevredigende oplossing bestaat. Hoofdstuk 8 geeft een

onderbouwing van het wettelijk belang dat de voorgenomen ingreep dient. In Hoofdstuk 9 is onderbouwd dat de voorgenomen ingreep niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soorten. Ten slotte staat in Hoofdstuk 10 de conclusie.

2 Beschrijving plangebied en voorgenomen werkzaamheden

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het voorgenomen project. De huidige situatie binnen het plangebied wordt beschreven en vervolgens de geplande werkzaamheden. Informatie over de werkzaamheden is aangeleverd door Gemeente Nijmegen.

2.1 Plangebied

Het plangebied betreft een heuvel ten noorden van station Goffert te Nijmegen, waarop zich een appartementencomplex bevindt (Figuur 2.1). Het plangebied wordt aan drie zijden begrensd door wegen, de zuidelijke rijbaan van de Graafseweg en de twee rijbanen van de Neerboscheweg. Aan de zuidzijde ligt tussen het appartementencomplex en station Goffert een verhoogd fietspad. Het noordelijke, het zuidelijke en het westelijke talud van de heuvel zijn dicht begroeid met struiken en bomen. Het oostelijke talud is afgegraven tot hetzelfde niveau als de Neerboscheweg. Hier bevindt zich een parkeerterrein met circa 50 parkeerplekken (Figuren 2.2 en 2.3).

Figuur 2.1

Ligging plangebied (rood kader) (kaartondergrond: © OpenStreetMap contributors: www.openstreetmap.org/copyright).

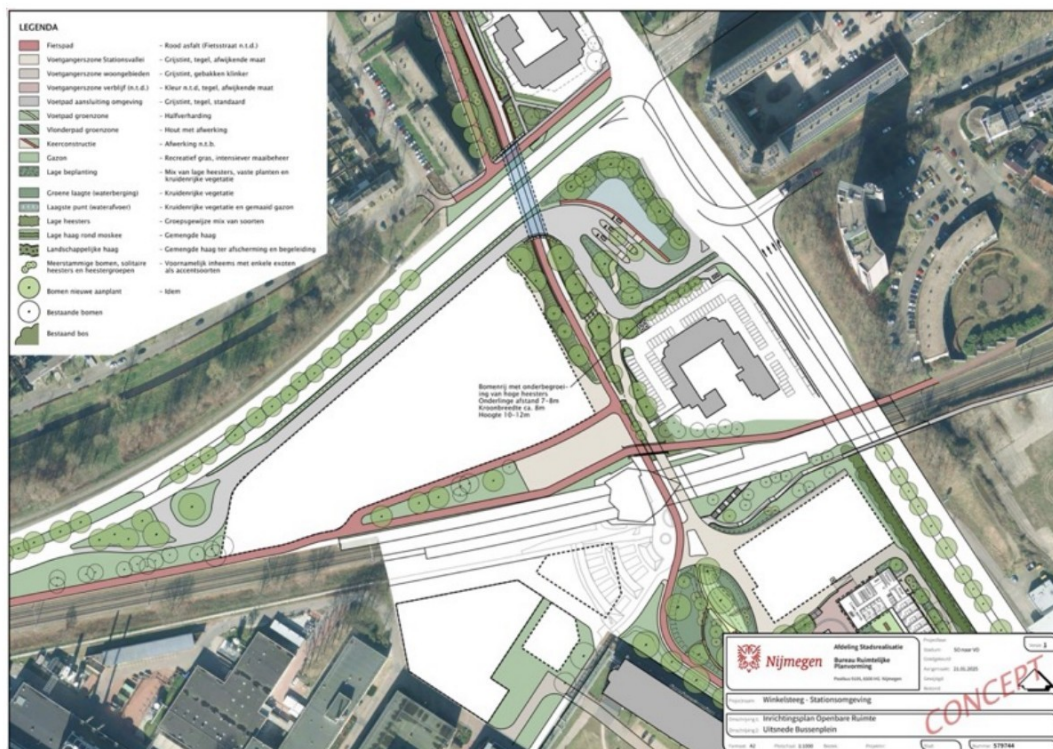

Figuur 2.2 De westelijke (linksboven), noordelijke (rechtsboven) en oostelijke zijde van het plangebied.

Figuur 2.3 De zijdelijke zijde van het plangebied, met fietspad en rechts station Goffert.

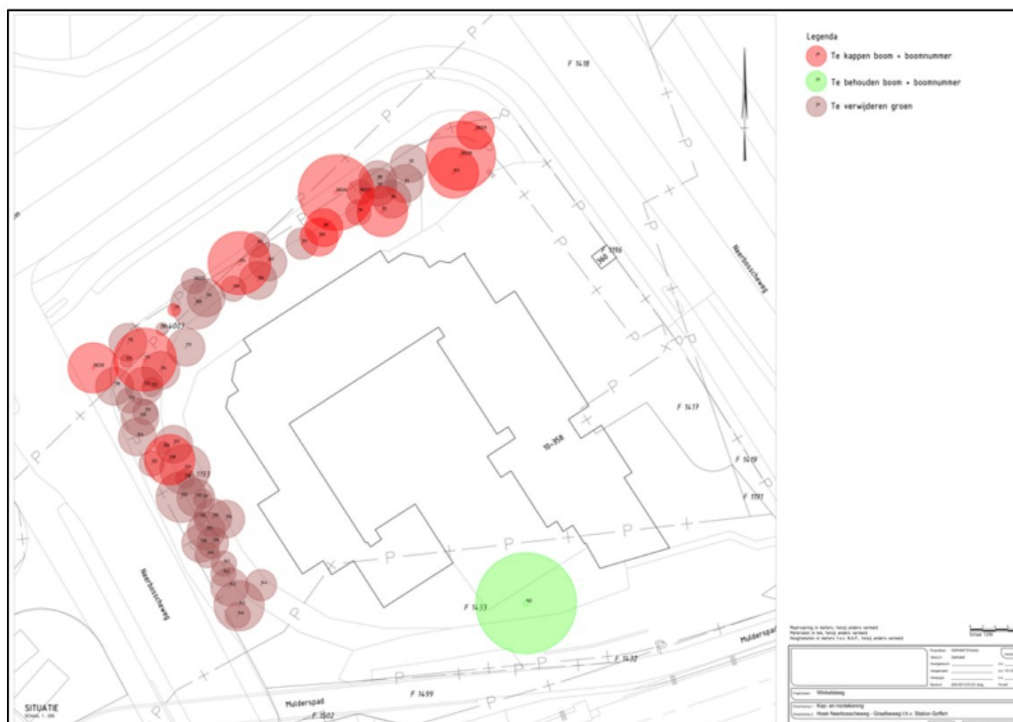
Aan de Graafseweg en het Nelson Mandelaplein vinden momenteel werkzaamheden plaats in verband met de herinrichting van de hoofdinfrastructuur rondom station Goffert. Hiervoor is veel van de begroeiing (bomen en struiken) die op het Nelson Mandelaplein en langs de Graafseweg aanwezig was verwijderd. De twee vijvers, één in het Nelson Mandelaplein en één tussen de twee rijbanen van de Graafseweg ten westen van het Nelson Mandelaplein (Figuur 2.1) bestaan nog en worden heringericht. De vijver in het Nelson Mandelaplein krijgt een andere vorm in verband met de komst van een busseplein. Na de herinrichting worden op het Nelson Mandelaplein weer bomen en struiken geplant. In het gebied tussen de twee rijbanen van de Graafseweg, waar de andere vijver is, komen te zijner tijd appartementencomplexen. Na herinrichting van de hoofdinfrastructuur is de zuidelijke rijbaan van de Graafseweg tegen de noordelijke rijbaan gelegd en is de westelijke rijbaan van de Neerboscheweg tegen de oostelijke rijbaan gelegd. De fietspaden blijven op hun huidige plek. Figuur 2.4 toont de toekomstige situatie (zie Bijlage I voor meer details).

2.2 Werkzaamheden (aanlegfase)

Om aan de noord- en westkant van het appartementencomplex parkeerplaatsen aan te kunnen leggen wordt het talud van de heuvel waar het appartementencomplex op staat aan deze twee zijden afgegraven en vervangen door een keerwand. Daarvoor moeten de bomen en struiken die hier groeien (Figuren 2.5 en 2.6) worden verwijderd. Zodra het talud tot het gewenst niveau is afgegraven, worden nieuwe bomen en struiken op het restant van het talud geplant. De eigenaar van het appartementencomplex kan vervolgens de parkeerplaatsen aanleggen. Figuur 2.4 toont de eindsituatie waarbij aan de west- en noordkant van het plangebied weer bomen en struiken groeien.

VERGUNNINGAANVRAAG VOOR GEWONE DWERGVLEERMUIS EN TWEE DAGVLINDERS

Figuur 2.5 Te verwijderen bomen (rood) en struiken (grijs) aan de noord- en westzijde van appartementencomplex Hendriks Zuid. Aan de zuidkant van het complex staat één boom, die behouden blijft. Alle struiken en jonge bomen die aan de zuidzijde staan (niet in de figuur ingetekend, maar zie Figuur 2.3) blijven ook staan (Bron: Gemeente Nijmegen).

Figuur 2.6 Te verwijderen bomen en struiken op het westelijke (links) en het noordelijke talud.

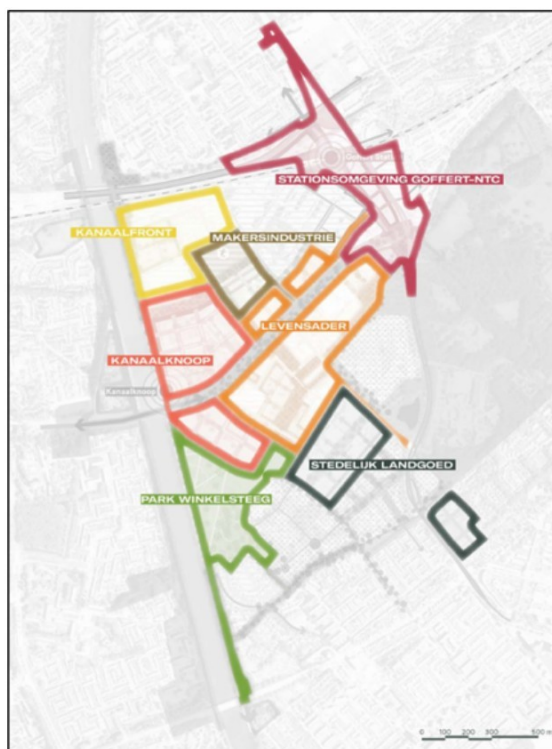
3 Ecologisch onderzoek

3.1 Flora en fauna-quickscan

In 2021 heeft Waardenburg Ecology in het ontwikkelingsgebied Winkelsteeg een flora en fauna-quickscan uitgevoerd (Daamen, 2022). Het plangebied 'Parkeerplaatsen appartementencomplex Hendriks Zuid' maakte deel uit van het onderzoeksgebied van de quickscan, maar de effecten van het aanleggen van de parkeerplaatsen zijn in deze quickscan niet getoetst.

3.2 Nader soortgericht onderzoek

Naar aanleiding van de resultaten van de quickscan is door Waardenburg Ecology in 2022 nader onderzoek uitgevoerd om de functie van het deelgebied Stationsomgeving Goffert-NTC (Figuur 3.1) voor vleermuizen, vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (huismus, gierwaluw, boomvalk, buizerd, ransuil, sperwer), steenmarter, kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel), eekhoorn en ongewervelden (grote vos, iepenpage) vast te stellen. Het plangebied 'Parkeerplaatsen appartementencomplex Hendriks Zuid' maakte onderdeel uit van het onderzoeksgebied. Zie Wansink *et al.* (2023) voor de methodiek en de resultaten van dit onderzoek.

Op 11 maart 2025 is een kort veldbezoek aan het plangebied gebracht. Het veldbezoek had als doel om het gebruik van een potentieel nest van een vogelsoort met jaarrond beschermde nestplaats te controleren en om het plangebied op geschiktheid voor algemene grondgebonden zoogdieren, zoals bosmuis, huisspitsmuis en egel, te onderzoeken (zie § 4.1 voor reikwijdte onderzoek). Tevens werd het bezoek gebruikt om een indruk te krijgen van de werkzaamheden en ingrepen die in het kader van de herinrichting van de hoofdinfrastructuur rond station Goffert plaatsvinden.

*Figuur 3.1
Deelgebieden ontwikkelingsgebied
Winkelsteeg.*

Naar aanleiding van de vragen van het bevoegd gezag over de vergunningaanvraag ten aanzien van een paarverblijfplaats en vliegroute van gewone dwergvleermuis zijn in zomer en nazomer 2025 onderzoeken uitgevoerd naar vliegroutes van vleermuizen rond het plangebied en het Nelson Mandelaplein. Tabel 3.1 geeft de onderzoeksdata en de weersomstandigheden waaronder de onderzoeken plaatsvonden. De onderzoeken zijn uitgevoerd met Pettersson D240X vleermuisdetectoren, M2 Batloggers en warmtebeeldcamera's.

Tabel 3.1 Data en tijdstippen van het aanvullend onderzoek naar vliegroutes en de weersomstandigheden tijdens het veldwerk.

Datum	Tijd	Aantal personen	Temperatuur	Neerslag	Windsnelheid
8 juli 2025	21:40-00:00	2	16 °C	Geen	3 Bft
5 sept. 2025	20:15-22:15	2	18 °C	Geen	1 Bft
2 okt. 2025	19:10 - 21:15	5	14 °C	Geen	2 Bft

Tot slot. Door Heijmans is in zomer 2025 een inventarisatie van alle iepen en zoete kersen in Winkelsteeg uitgevoerd (Hoogland 2025). Aanleiding waren de voorwaarden ten aanzien van de vlindersoorten iepenpage en grote vos in de ontheffing Wet natuurbescherming voor de werkzaamheden aan de hoofdinfrastructuur van Winkelsteeg (zaaknummer: 2023-016492). De inventarisatie is uitgevoerd op 21 juli, 22 juli en 18 augustus 2025 door een ecooloog van Heijmans. Weersomstandigheden waren gunstig. Alle waarnemingen zijn ingevoerd en opgeslagen in een online GIS-omgeving.

4 Functie plangebied voor beschermde soorten en effectbeoordeling

In dit hoofdstuk wordt de functie van het plangebied en de directe omgeving voor beschermde soort(en) beschreven op basis van de in Hoofdstuk 3 beschreven onderzoeken.

4.1 Relevante soorten

Volgens de quickscans van Daamen (2022) heeft het totale ontwikkelingsgebied Winkelsteeg mogelijk een functie voor:

- vleermuizen (*Beschermingsregime soorten van de Habitatrichtlijn*),
- vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (huismus, gierzwaluw, boomvalk, buizerd, ransuil, sperwer) (*Beschermingsregime soorten van de Vogelrichtlijn*),
- broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaats (*Beschermingsregime soorten van de Vogelrichtlijn*),
- marterachtigen (steenmarter, das, bunzing, hermelijn en wezel) (*Beschermingsregime andere soorten*),
- eekhoorn (*Beschermingsregime andere soorten*),
- algemeen voorkomende amfibieën (gewone pad, kleine watersalamander) en grondgebonden zoogdieren (muizen, egel, vos) (*Beschermingsregime andere soorten*),
- ongewervelden (teunisbloempijlstaart, grote vos en iepenpage) (*Beschermingsregime andere soorten*).

Uit het nader onderzoek van Wansink *et al.* (2023) en de bomeninventarisatie van Hoogland (2025) blijkt dat het plangebied 'Parkeerplaatsen appartementencomplex Hendriks Zuid' alleen voor vleermuizen, de vlindersoorten iepenpage en grote vos, broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaats en algemene grondgebonden zoogdieren een functie vervult. De functie van het plangebied voor deze soorten en de mogelijke effecten van de ingreep worden in de volgende paragrafen besproken.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Functie plangebied

Vaste rust- en verblijfplaatsen

In het plangebied is tijdens het aanvullend onderzoek in 2022 een baltende gewone dwergvleermuis vastgesteld. De verblijfplaats bevindt zich waarschijnlijk in de noordhoek van het appartementencomplex (Figuur 4.1).

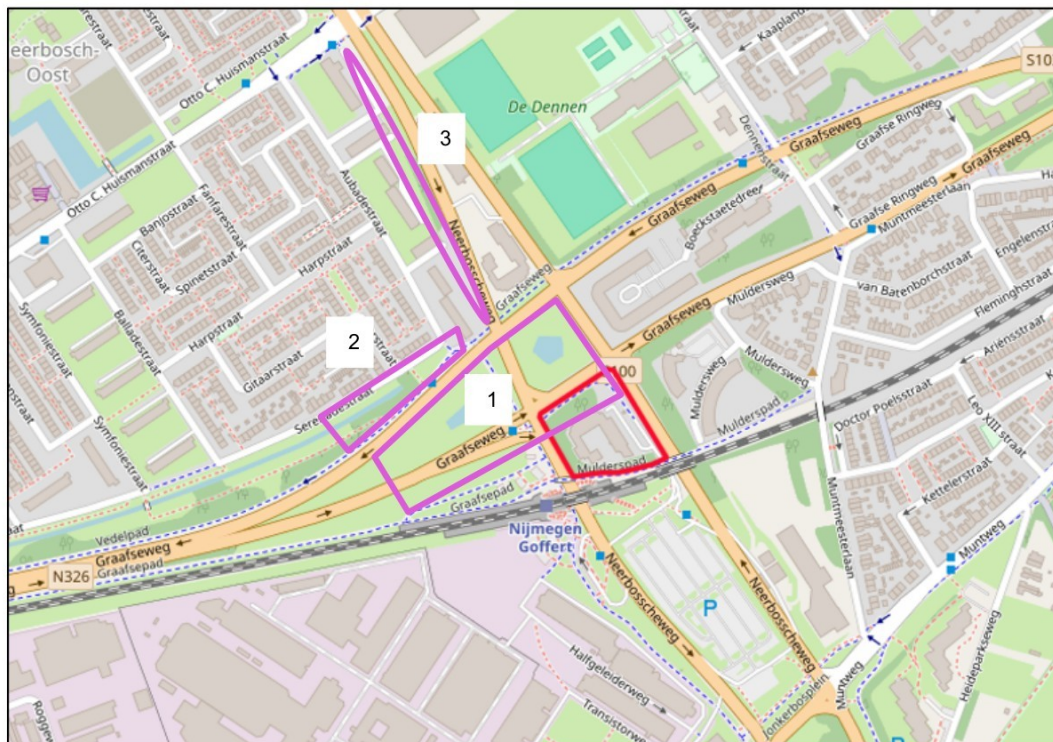
Figuur 4.1 Oranje omcirkeld: vermoedelijke locatie van een paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis in het plangebied in 2022 (bron: Wansink et al. 2023).

Essentiële vliegroute(s) en foerageergebied

Uit het aanvullende onderzoek in 2022 blijkt dat de bomen en struiken op het af te graven noordelijke talud van het appartementencomplex onderdeel zijn van een essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuizen (Figuur 4.2). Dit talud maakt ook onderdeel uit van een van oost-west lopende verbindingroutes ten noorden van het spoor. In de oorspronkelijke situatie ten tijde van het onderzoek van Wansink et al. (2023) was dit geen essentiële vliegroute, omdat hier meerdere (tenminste drie, zie Figuur 4.3) verbindingroutes naast elkaar lagen. In verband met de werkzaamheden aan de hoofdinfrastructuur rond station Goffert zijn bomen en struiken die op en rond het Nelson Mandelaplein stonden verwijderd. Om de verbindingroutes over het Nelson Mandelaplein gedurende de werkzaamheden intact te houden zijn hier schermen en bomen in potten

geplaatst (Figuur 4.4). Hoewel bekend is dat vleermuizen dit soort (tijdelijke) oplossingen gebruiken heeft het niet dezelfde kwaliteit als de bomen en struiken die er stonden.

Figuur 4.2 Locaties van essentiële foerageergebieden van gewone dwergvleermuizen (paars) in deelgebied Stationsomgeving Goffert-NTC (bron: Wansink et al. 2023). De begroeide taluds van het plangebied (rood kader) zijn onderdeel van het essentieel foerageergebied 1 (kaartondergrond: © OpenStreetMap contributors: www.openstreetmap.org/copyright).

Figuur 4.3 Vliegroutes van gewone dwergvleermuizen (paars) in deelgebied Stationsomgeving Goffert-NTC (bron: Wansink et al. 2023). De begroeide taluds van het plangebied zijn onderdeel van de verbindingroutes langs het spoor en doorgaande wegen.

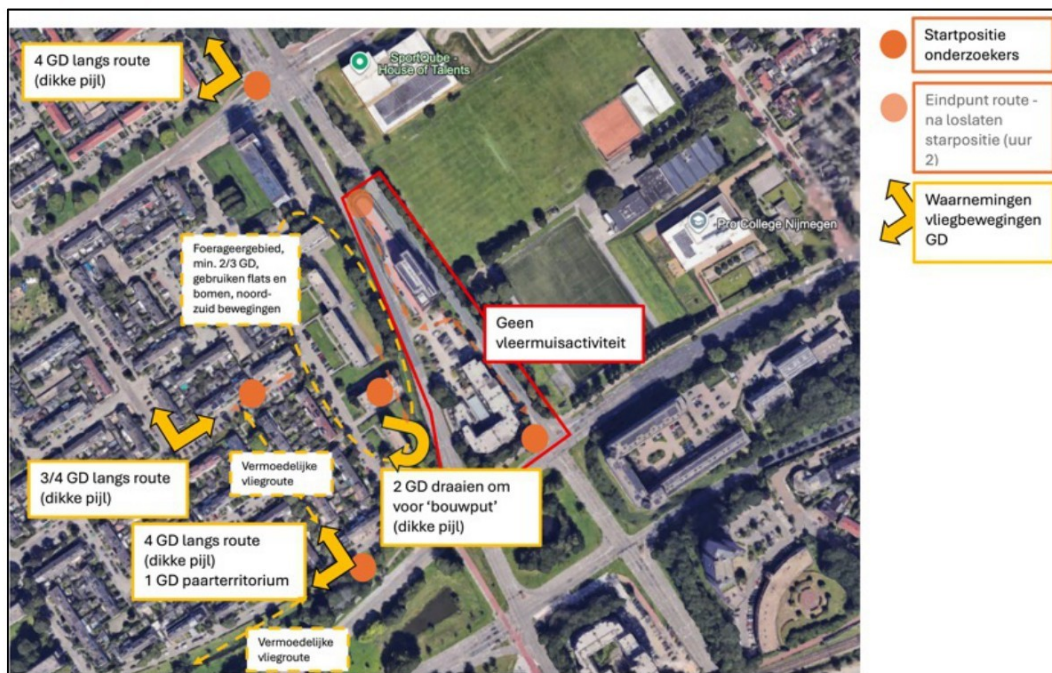

Figuur 4.4 Schermen en bomen in potten op het Nelson Mandelaplein te Nijmegen die tijdens de werkzaamheden aan de hoofdinfrastructuur rond station Goffert als tijdelijke vervanging fungeren van bomen die een verbindingroute voor vleermuizen vervulden. Na afronding van de werkzaamheden worden nieuwe bomen en struiken geplant.

Om het gebruik van de voorzieningen te controleren is in 2025 op drie momenten onderzoek gedaan naar alle vliegroutes rond het Nelson Mandelaplein (Tabel 3.1). Figuur 4.5 toont de resultaten van het onderzoek op 8 juli en 5 september, Figuur 4.6 het resultaat van 2 oktober. Uit het onderzoek blijkt dat de vleermuizen het werkterrein rond de twee vijvers mijden en dat op dit moment eigenlijk maar één vliegroute in gebruik is, een combinatie van de zuidelijke en de middelste route, waarbij het noordelijke talud in het plangebied niet wordt gebruikt, alleen het westelijke en zuidelijke talud.

Figuur 4.5 Vliegroutes van gewone dwergvleermuizen (blauwe pijlen) in zomer 2025.

Figuur 4.6 Activiteit van gewone dwergvleermuizen (GD) ten noorden van het Nelson Mandelaplein op 2 oktober 2025.

4.2.2 Effectbeoordeling

Essentieel foerageergebied en paarverblijfplaats

Het verwijderen van de begroeiing op het noordelijke en het westelijke talud leidt tot een tijdelijk verlies van essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuizen. Weliswaar worden de bomen die van het noordelijke talud zijn verwijderd direct teruggeplaatst (verwijderen en terugplaatsen gebeurt in winter 2025/2026, dus buiten het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis), het levert in seizoen 2026 niet meteen een vergelijkbaar foerageergebied op als wat nu aanwezig is. Er komen minder bomen terug dan er zijn weggehaald en het duurt enkele jaren voordat zich ook een insectenrijke ondergroei heeft ontwikkeld. Het effect is bovendien tijdelijk groter, omdat door de werkzaamheden aan de hoofdinfrastructuur rond station Goffert andere foerageergebieden rond de verblijfplaats ook zijn aangetast.¹ Het tijdelijke verlies van essentieel foerageergebied kan ertoe leiden dat het paarverblijf in de noordhoek van het appartementencomplex zijn functie verliest. Het verblijf zelf wordt niet aangetast, maar als de voedselvoorziening verdwijnt is de kans op een ontmoeting tussen het mannetje en passerende vrouwtjes kleiner. Het verblijf is

¹ Deze worden wel zo snel mogelijk na de werkzaamheden aan de hoofdinfrastructuur hersteld. Zo wordt de beplanting rond de vijver in het N. Mandelaplein in winter 2025/2026, voordat de gewone dwergvleermuis uit zijn winterslaap komt, grotendeels hersteld. Ook hiervoor worden zoveel mogelijk volwassen bomen uit het bomenhotel gebruikt of, waar dat niet mogelijk is, worden nieuwe bomen aangeplant die een slag groter zijn dan normaal. Ook voor de bomen die in foerageergebied 3 (Figuur 4.2) zijn verwijderd komen zo veel mogelijk volwassen bomen terug. Het talud van de noordelijke ingang van de nieuwe fietsonderdoorgang wordt beplant met bloeiende struiken en solitaire heesters die direct insecten aantrekken. Aan de zuidkant van de fietstunnel komen bomen (Figuur 2.4, Bijlage I), waar in de oorspronkelijke situatie alleen gras groeide. Uiteindelijk is na realisatie van de hoofdinfrastructuur meer potentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuis aanwezig dan voorheen.

dan minder aantrekkelijk. Daar komt bij dat de vliegroute die langs het paarverblijf liep momenteel niet meer in gebruik is (vergelijk Figuren 4.3 en 4.5). De tijdelijke aantasting van het essentiële foerageergebied en daarmee de tijdelijke aantasting van een paarverblijfplaats zijn schadelijke handelingen, waarvoor een vergunning inzake de Ow nodig is.

Vliegroute

Het onderzoek in zomer 2025 heeft aangetoond dat het noordelijke talud van het appartementencomplex niet (meer) als vliegroute in gebruik is. Verwijderen van de begroeiing op dit talud heeft derhalve geen nadelige gevolgen voor vliegroutes van de gewone dwergvleermuis.

De noordelijke vliegroute die langs het Nelson Mandelaplein loopt (Vedelpad), is door de werkzaamheden aan de hoofdinfrastructuur (tijdelijk) onderbroken. Momenteel is slechts één vliegroute tussen verblijfplaatsen in de woonwijken ten oosten van het Nelson Mandelaplein en de vliegroutes naar het Maas-Waalkanaal ten westen van dit plein in gebruik, de route die via het westelijk talud van het appartementencomplex loopt (Figuur 4.5). Het verwijderen van de begroeiing op het westelijke talud tast deze vliegroute tijdelijk aan. Wanneer de begroeiing op het westelijke talud wordt verwijderd is de verwachting dat de vleermuizen de 'originele' zuidelijke route direct langs het spoor zullen gebruiken (de zuidelijke route in Figuur 4.3; zie ook Figuur 4.12). Vanwege de tijdelijke afwezigheid van twee van de drie routes is de huidige zuidelijke route essentieel geworden. De tijdelijke aantasting van een essentiële vliegroute is een schadelijke handeling, waarvoor een vergunning inzake de Ow nodig is.

4.2.3 Maatregelen

Om de nadelige gevolgen van het verwijderen van de vegetatie op de taluds van het appartementencomplex zo veel mogelijk te minimaliseren worden maatregelen genomen. Die worden hieronder beschreven.

Tijdelijke paarverblijfplaatsen

Als tijdelijke verblijfplaatsen zijn op 21 augustus 2025 drie vleermuiskasten aan het appartementencomplex bevestigd, elk in een andere windrichting (Figuur 4.7). Daarnaast is één kast in het bosschage ten oosten van de Neerbosscheweg tegenover het appartementencomplex opgehangen. De kasten verschillen in omvang en materiaal. Zodoende is er veel variatie in vorm en expositie, zodat er altijd een plek is die qua (micro)klimaat aan de wensen van de vleermuizen voldoet. Alle kasten bevinden zich ruim binnen 200m van de huidige paarverblijfplaats, zoals voorgeschreven in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024). De kasten aan het appartementencomplex hangen bovendien vlak naast de zuidelijke vliegroute (Figuur 4.8). Dit vergroot de kans dat de kasten door vleermuizen worden ontdekt.

Figuur 4.7 De drie vleermuiskasten rond de binnenplaats van het appartementencomplex.

Figuur 4.8 Locaties tijdelijke vleermuiskasten (rode stippen) ten opzichte van vliegroutes van gewone dwergvleermuizen (blauwe lijnen). Gele ster: het huidige paarverblijf.

Permanente verblijfplaatsen

Door het verleggen van de rijbanen van de Graafseweg en de Neerboscheweg komt er ruimte vrij voor nieuwbouw (zie Figuur 4.9 voor het voorlopige ontwerp). Meer informatie vindt u op: www.winkelsteeg.nijmegen.nl. Uitvoering van de nieuwbouw start direct na realisatie van de herinrichting van de hoofdinfrastructuur, dat wil zeggen in 2026. Bij de nieuwbouw wordt door de gemeente Nijmegen de Toolbox natuurinclusief bouwen Nijmegen (nieuwbouw en bestaande bouw) toegepast. Dit betekent dat in alle nieuwbouw voorzieningen voor vleermuizen (en huismus en gierzwaluw) worden getroffen. De Toolbox natuurinclusief bouwen Nijmegen voorziet ook in het toevoegen van verblijfsvoorzieningen bij ingrepen aan bestaande bouw. Het aanbod aan potentiële verblijfplaatsen rondom de huidige verblijfplaats in het appartementencomplex Hendriks Zuid neemt daardoor toe. Ook de aanplant die in de bouwplots en langs de nieuwe infrastructuur is voorzien, maakt het gebied aantrekkelijker als leefgebied voor vleermuizen. Zo wordt – bijvoorbeeld – het gebied ten zuiden van station Goffert, waar nu een parkeerplaats zonder noemenswaardige vegetatie is en waar in 2022 door Wansink *et al.* (2023) nauwelijks vleermuisactiviteit is geregistreerd (rood kader in Figuur 4.9), een optimaal leefgebied voor gewone dwergvleermuizen.

Figuur 4.9 Ligging van de bouwplots (blauwe, rode en groene kaders) van het woonprogramma in Winkelsteeg te Nijmegen (bron: Gemeente Nijmegen).

Herstel vliegroutes

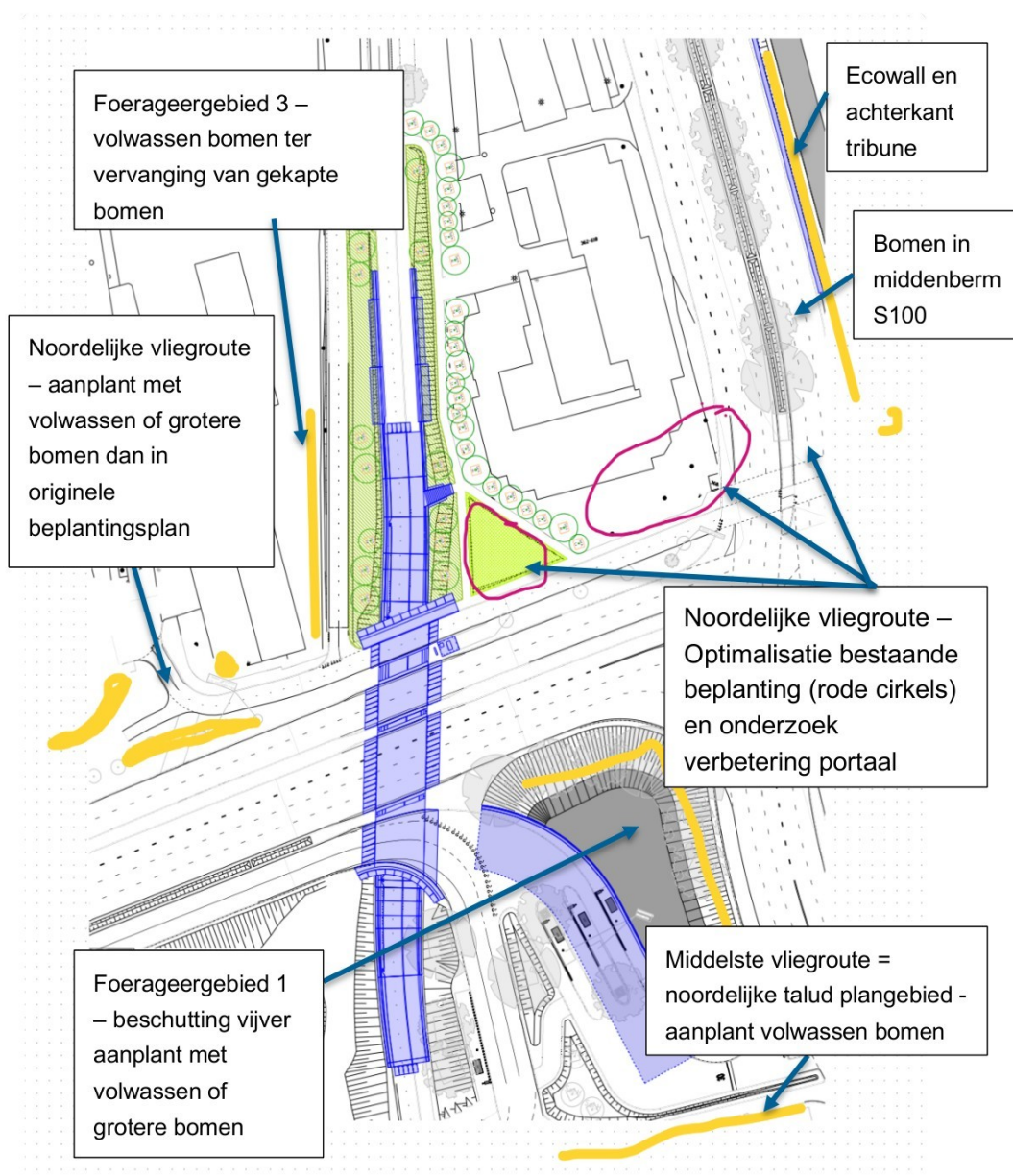
Omdat de zuidelijke route essentieel is geworden kan de vegetatie op het westelijke talud niet worden verwijderd voordat in ieder geval één andere route hersteld is. Daarom worden eerst maatregelen genomen om de noordelijke en middelste vliegroutes en de beschutting rondom foerageergebied 1 te herstellen. Dit gebeurt voordat werkzaamheden aan het westelijke talud plaatsvinden. Middels onderzoek in voorjaar 2026 wordt onderzocht of de routes in gebruik zijn.

Noordelijke en middelste routes

Aan de noordzijde van het Nelson Mandelaplein worden de nieuwe rijbanen van de Graafseweg in december 2025 in gebruik genomen. Dit betekent dat de bouwput dicht is en bomen en andere beplanting geplant kunnen worden. De aanleg van het busseplein wordt begin 2026 afgerond en dan kan ook de rest van de beplanting op het Nelson Mandelaplein worden aangebracht. Dit conform de originele planning in het kader van de verleende vergunning (zaaknummer: 2023-016492). Zie Bijlage II voor het aangepaste beplantingsplan. Tevens worden de nieuwe verlichtingsmasten lager dan de huidige.

Beplanting op de gele lijnen in Figuur 4.10 (situatie maart 2026) wordt in plantseizoen 2025/2026 aangebracht. De gele lijnen komen overeen met waar de gemeente bomen heeft verwijderd of komende winter gaat verwijderen (Figuur 4.11; situatie december 2023). Door de herplant van bomen op het noordelijke talud van het appartementencomplex in winter 2025/2026 wordt de middelste vliegroute enigszins hersteld. Het zal niet meteen dezelfde kwaliteit hebben als het bosschage dat nu op dit talud staat, maar door grote volwassen bomen te gebruiken gaat het herstel sneller dan normaal. Het verlagen van de verlichtingsmasten zal eveneens bijdragen aan een snel herstel van deze vliegroute.

Figuur 4.10 Situatie maart 2026. Gele lijnen zijn verwijderde bomen en struiken. Op die locaties worden in winter 2025/2026 nieuwe bomen geplant (bron: gemeente Nijmegen).

Figuur 4.11 Originele situatie december 2023. Gele lijnen zijn verwijderde en nog te verwijderen bomen en struiken (bron: gemeente Nijmegen).

Er worden zoveel mogelijk volwassen bomen uit het bomenhotel gebruikt. Indien dit niet mogelijk is worden grote, volwassen bomen van elders gebruikt. In beide gevallen worden meerdere iepen en zoete kersen geplant (zie Bijlage II voor het nieuwe beplantingsplan). Door grote bomen te gebruiken, wat groter is dan volgens het originele beplantingsplan, zullen de bomen sneller als geleiding functioneel zijn en zullen de foerageergebieden sneller effectief zijn. Op de lijn van de noordelijke en middelste routes (Figuur 4.3) worden extra maatregelen genomen als de 70% dichtheid, zoals opgenomen in de originele vergunning, nog niet is bereikt. Denk daarbij aan – bijvoorbeeld – het plaatsen van schermen.

Langs de voetbalvelden van Quick (rechtsboven in beide figuren) wordt een ecowall geplaatst, deze ecowall schermt (een gedeelte van) de Neerbosscheweg af van de verlichting van het voetbalveld en zorgt voor geleiding op de locaties van de gekapte bomen. De nieuw aangeplante bomen in de middenberm van de S100 zullen wanneer ze volgroeid zijn extra beschutting bieden.

Zuid

Na het verwijderen van de bomen op het noordelijke talud van het appartementencomplex (middelste vliegroute in Figuur 4.10 en rood kader in Figuur 4.13) is de zuidelijke vliegroute (blauwe lijn in Figuur 4.13¹) nog functioneel. Het verwijderen van het bosschage op het westelijk talud van het appartementencomplex in juni 2026 zorgt echter voor een onderbreking in de zuidelijke vliegroute. In theorie kunnen de vleermuizen de westelijke rijbaan van de Neerbosscheweg ook oversteken door het fietspad langs het spoor te volgen. De balustrade van het fietspad zorgt voor voldoende geleiding (Figuren 4.12a en

¹ Het oppervlak te verwijderen bomen wordt bepaald door de locatie van de inrit naar de parkeerplaatsen. Deze bevindt zich in de noordwesthoek van het plangebied (zie Bijlage I). Hier moet een keerwand komen om voor voldoende stevigheid te zorgen. Dit kan pas als de bomen in de noordwesthoek zijn verwijderd. Zonder keerwand is het niet mogelijk om een inrit voor de bewoners van het appartementencomplex open te houden (maatschappelijk belang).

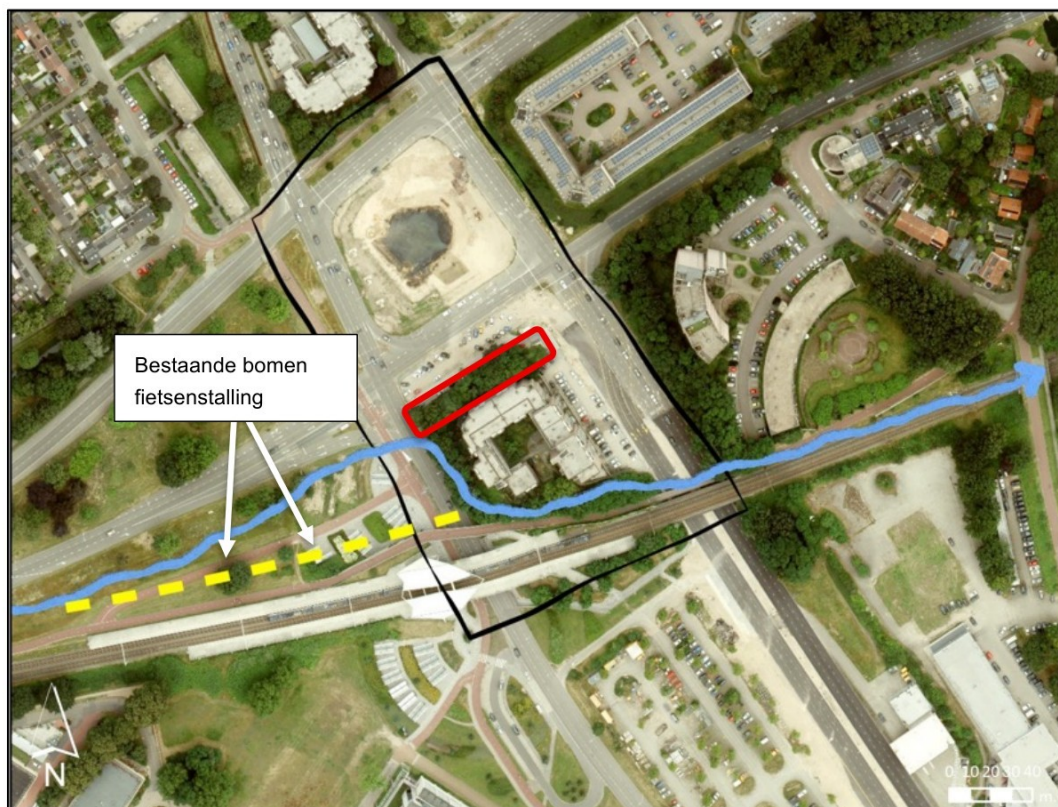
b), die bovendien doorloopt tot de bomen bij de fietsenstalling (Figuur 4.13). Als extra stimulans om deze route te nemen zal de gemeente Nijmegen in winter 2025/2026 een hoge volwassen boom in de gele cirkel plaatsen (Figuur 4.14). De afstand die vleermuizen moeten overbruggen zonder hoog opgaande vegetatie wordt dan korter: 40m in plaats van 75m. Dat is even lang als de afstand tussen het bosschage op het westelijk talud en de eerste boom ten westen van de Neerbosscheweg, waar de vleermuizen nu deze weg oversteken (blauwe pijl in Figuur 4.14). Het verwijderen van de begroeiing op het westelijk talud gebeurt pas nadat maatregelen aan de noordelijke en middelste route (Figuur 4.10) zijn gedaan en in voorjaar 2026 onderzoek is uitgevoerd naar het gebruik van deze routes. Zodoende hebben de vleermuizen één of twee alternatieve routes voor het tijdelijk verdwijnen van begroeiing op het westelijk talud van het appartementencomplex.

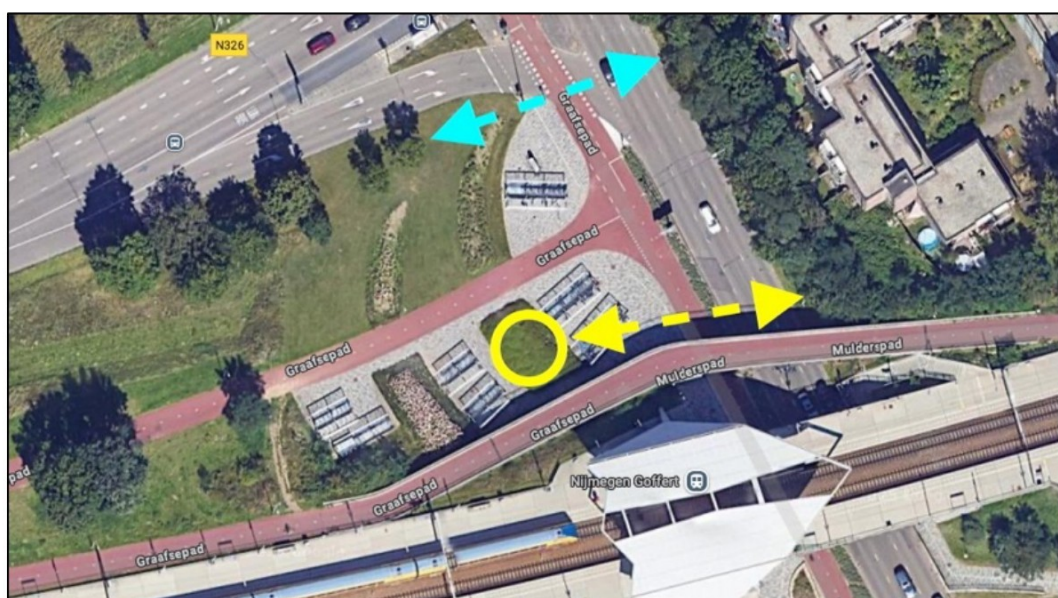
Figuur 4.12a Balustrade langs het fietspad over de Neerbosscheweg. Links het bosschage van het appartementencomplex Hendriks Zuid.

Figuur 4.12b Balustrade langs het fietspad over de Neerbosscheweg. Rechts de fietsenstalling.

Figuur 4.13 Alternatieve vliegroute station Goffert voor gewone dwergvleermuizen (gele onderbroken lijn). Blauwe lijn: vliegroute in zomer 2025 (zie figuur 4.5). Rood kader: in december 2025 te verwijderen bomen op het noordelijke talud (bron: gemeente Nijmegen).

Figuur 4.14 Locatie van een extra boom in de vliegroute van gewone dwergvleermuizen (gele cirkel). Blauwe pijl is waar dwergvleermuizen nu de weg oversteken. Gele pijl is waar ze na het verwijderen van het bosschage op het westelijke talud moeten oversteken (bron: gemeente Nijmegen).

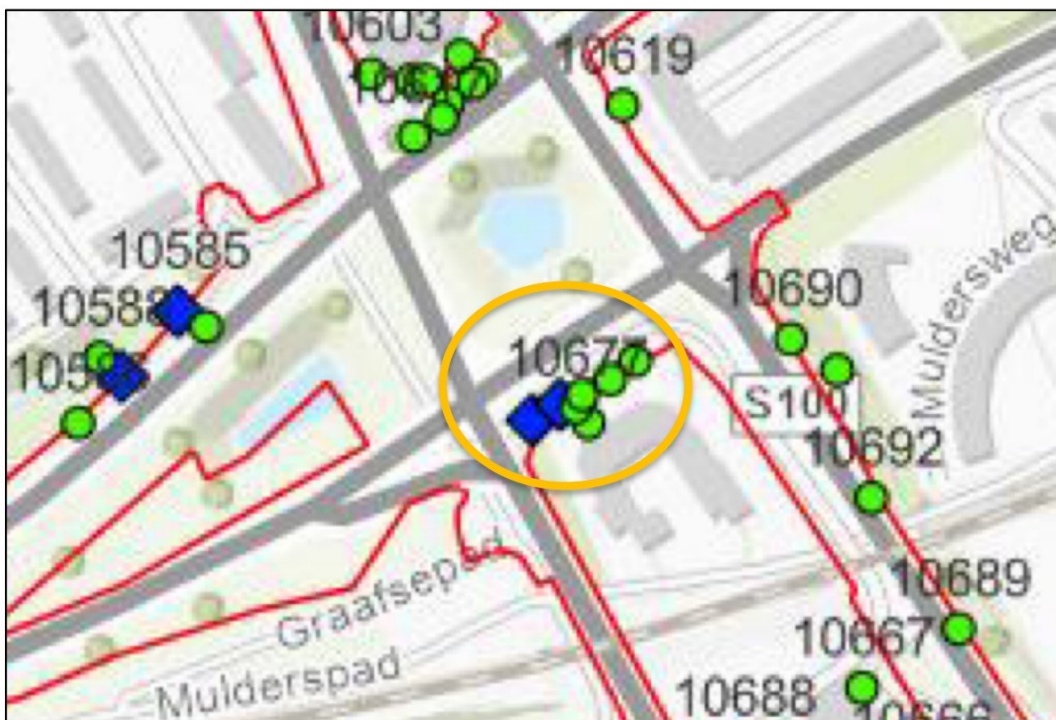
4.2.4 Noodzaak vergunning

Omdat negatieve effecten niet geheel zijn uit te sluiten en in ieder geval tijdelijk sprake zal zijn van verlies aan essentieel foerageergebied, aantasting van een essentiële vliegroute en tijdelijke aantasting van een paarverblijfplaats, is een vergunning inzake de Ow noodzakelijk. Het betreft een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit, artikel 11.46, eerste lid, sub d van het Besluit activiteiten leefgebied (Bal).

4.3 Vlinders

4.3.1 Functie van het plangebied

In het plangebied bevinden zich op het noordelijke talud vijf jonge iepen en twee jonge zoete kersen (Figuur 4.15). Iep wordt door iepenpage als voortplantingsplaats (balsplek, eiafzet en leefgebied rups) gebruikt, grote vos gebruikt hiervoor iep en zoete kers. Poppen van iepenpage bevinden zich meestal aan de onderkant van een eindstandig blad, soms aan bladstengels of takjes. Poppen van grote vos bevinden zich vaak in de grond onder de waardbomen. Iepenpage overwintert als eitje in de oksel van takken in de bladerkroon. Grote vos overwintert in holle bomen. Deze zijn op de taluds niet aanwezig, zodat deze functie kan worden uitgesloten.

Figuur 4.15 iepen (groene rondjes) en zoete kers (blauwe ruitjes) op het noordelijk talud van appartementencomplex Hendriks Zuid (bron: Hoogland 2025).

4.3.2 Effectbeoordeling

Er is geen onderzoek gedaan naar het voorkomen van iepenpage en grote vos in het plangebied. In het *worstcasescenario* heeft het plangebied een functie als voortplantingsplaats voor iepenpage en grote vos. Door het afgraven van het noordelijke talud (potentiële verblijfplaats van poppen van grote vos) en het verwijderen van iepen en zoete kersen op dit talud (potentiële verblijfplaatsen van imago's en eitjes van beide vlindersoorten) verdwijnen vaste voortplantingsplaatsen van deze twee soorten. Dit is een schadelijke handeling onder de Ow (artikel 11.54 Bal lid 1b) en hiervoor is een omgevingsvergunning nodig.

Daarnaast kunnen op het moment van kappen eitjes van de iepenpage in de iepen aanwezig zijn. De eitjes van iepenpage worden in juni/juli op iepen afgezet en overwinteren op de bomen. Grote vos overwintert als imago en zet zijn eitjes pas in het voorjaar af. De rupsen van beide soorten komen in het voorjaar uit het ei en zijn voor de kap van de bomen in het najaar al ontwikkeld tot imago's. Bij het verwijderen van iepen en zoete kersen en het afgraven van het noordelijke talud in najaar/winter zijn alleen op de eitjes van iepenpage nadelige gevolgen te verwachten. Aantasten van eitjes van iepenpage is een schadelijke handeling onder de Ow (artikel 11.54 Bal lid 1b) en hiervoor is een omgevingsvergunning nodig. Hieronder wordt ingegaan op de maatregelen die nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen of beperken.

Het verwijderen van de bomen en het afgraven van het westelijke talud heeft geen nadelige gevolgen voor de twee vlindersoorten, omdat hier geen waardbomen (iepen en zoete kersen) staan.

4.3.3 Maatregelen

Mitigatie in de aanlegfase

In de aanlegfase zijn alleen nadelige gevolgen voor eitjes van de iepenpage te verwachten. Nadelige gevolgen worden voorkomen door:

- Jonge iepen en zoete kersen voorafgaand aan de kap te controleren op de aanwezigheid van eitjes van de iepenpage,
- Bij grote bomen gebeurt dit direct na kap. Hiervoor worden de kronen van de iepen apart gelegd, zodat de begeleidend ecooloog (zie hieronder) die kan onderzoeken.
- Indien eitjes worden aangetroffen, worden de takken met de eitjes naar volwassen iepen in de directe omgeving verplaatst. De begeleidend ecooloog zal de definitieve herplaatsingslocatie in het ecologisch logboek noteren.

Permanente mitigatie

Na de realisatie van de parkeerplaatsen worden nieuwe voortplantingsplaatsen voor iepenpage en grote vos gecreëerd door:

- Vijf iepen en twee zoete kersen dicht bij de bronpopulatie te planten;
- Zie voor de herplantlocaties Bijlage II.

Gebiedsbrede maatregelen. Momenteel ontwikkelt gemeente Nijmegen in samen-spraak met provincie Gelderland een gebiedsbreed plan voor Winkelsteeg. Hierin worden de groenstructuren en gebiedsbrede maatregelen ten behoeve van verschillende diersoorten (waaronder vlinders) opgenomen. Vergunningen en mitigerende maatregelen voor deelgebieden kunnen op basis hiervan als onderdeel van het grotere geheel worden beschouwd. Dit plan is in ontwikkeling en kan daarom nog niet als bijlage bij deze vergunning worden ingediend. Groene verbindingen zijn een belangrijk onderdeel van dit plan.

4.3.4 Noodzaak vergunning

Omdat negatieve effecten niet geheel zijn uit te sluiten (eitjes van iepenpage worden gemist) en in ieder geval tijdelijk sprake zal zijn van verlies aan vaste voortplantingsplaatsen, is een vergunning inzake de Ow noodzakelijk. Het betreft een vergunning voor een flora- en fauna-activiteit, artikel 11.54, eerste lid, sub b van het Besluit activiteiten leefgebied (Bal).

4.4 Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

4.4.1 Functie plangebied

Uit het nader onderzoek van Wansink *et al.* (2023) blijkt dat in de boom in het zuiden van het plangebied een kraaiennest aanwezig is. In potentie kan een kraaiennest door een roofvogel, zoals een buizerd of boomvalk, als jaarrond beschermde nestplaats worden gebruikt. Momenteel wordt het nest niet door een buizerd of andere vogel met jaarrond beschermde nestplaats gebruikt (veldbezoek d.d. 11 maart 2025). De locatie van de boom met het nest (naast een fietspad en in de tuin van het appartementencomplex; zie Figuur 2.3) maakt het bovendien niet waarschijnlijk dat dit nest door een soort met jaarrond beschermde nestplaats gebruikt zal worden; er is te veel verstoring door mensen. Op basis hiervan wordt een nest van een soort met jaarrond beschermde nestplaats uitgesloten.

In de begroeiing op het noordelijke en westelijke talud, die in het kader van dit project wordt verwijderd bevinden zich geen nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaats. De aanwezigheid van nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaats in of nabij het plangebied is uitgesloten.

4.4.2 Effectbeoordeling

In de te verwijderen bomen in het plangebied zijn geen nesten of roestplekken van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen. De locatie is hiervoor ook ongeschikt, zodat dergelijke nesten in de toekomst ook zijn uitgesloten. Het verwijderen van struiken en bomen leidt daarmee niet tot nadelige gevolgen voor vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats. Ook wordt geen essentieel (onderdeel van hun) foerageergebied aangetast. Ten aanzien van vogels met een jaarrond beschermde nest-

plaats is daarom geen sprake van een schadelijke handeling in het kader van de Ow en is geen vergunning inzake de Ow noodzakelijk.

4.5 Algemene broedvogels

4.5.1 Functie plangebied

De struiken en bomen in het plangebied vormen geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaats.

4.5.2 Effectbeoordeling

Met het verwijderen van bomen en struiken kunnen nesten van broedende vogels worden aangetast of vernield. Ook kunnen oudervogels tijdens de uitvoering van het werk zodanig worden verstoord dat zij hun nest en/of jongen verlaten. Dit moet worden voorkomen, omdat voor deze schadelijke handelingen geen vergunning wordt verleend.

4.5.3 Maatregelen

De volgende maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen voor algemene broedvogels te voorkomen.

Noordelijk talud

De begroeiing op het noordelijke talud wordt in december 2025 verwijderd. In de winter van 2026 wordt het talud afgegraven. Deze handelingen vinden buiten het broedseizoen (globaal de periode maart – augustus) plaats, waardoor nadelige gevolgen voor broedende vogels in principe zijn uitgesloten. Echter, sommige vogelsoorten, zoals houtduiven, broeden bijna het hele jaar. Als extra maatregel worden daarom bomen en struiken in en rond het plangebied voorafgaand aan het verwijderen van de begroeiing gecontroleerd op de aanwezigheid van bezette nesten. Wordt binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden een broedende vogel aangetroffen, dan wordt het werk uitgesteld of wordt, indien mogelijk, het nest van de werkzaamheden afgeschermd.

Westelijk talud

De begroeiing op het westelijk talud wordt in juni 2026 verwijderd, waarna het talud wordt afgegraven. Deze handelingen vinden midden in het (globale) broedseizoen plaats. Om te voorkomen dat zich op dat moment in gebruik zijnde nesten in de begroeiing bevinden zal vanaf het begin van het broedseizoen (maart) dagelijks een valkenier een valk langs de begroeiing laten vliegen, zodat vogels hier niet durven te broeden. Als extra maatregel worden bomen en struiken in en rond het plangebied voorafgaand aan het verwijderen van de begroeiing gecontroleerd op de aanwezigheid van bezette nesten. Wordt binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden een broedende vogel aangetroffen, dan wordt het werk uitgesteld of wordt, indien mogelijk, het nest van de werkzaamheden afgeschermd.

4.6 Algemene grondgebonden zoogdieren

4.6.1 Functie plangebied

Op basis van het bezoek op 11 maart 2025 aan het plangebied kan worden vastgesteld dat het plangebied een mogelijke betekenis heeft voor algemeen voorkomende en grondgebonden zoogdieren (egel en (spits)muizen) van het *Beschermingsregime andere soorten*. Voor deze soorten geldt in het kader van een ruimtelijke ingreep een vrijstelling. Wel geldt de specifieke zorgplicht (zie hieronder).

4.6.2 Maatregelen

Om invulling te geven aan de specifieke zorgplicht worden de volgende maatregelen genomen om nadelige gevolgen voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten te beperken.

- De werkzaamheden worden stapvoets in één richting en bij daglicht uitgevoerd. Daarbij wordt naar een te behouden bosschage toegewerkt, zodat dieren hier naartoe kunnen vluchten. In het plangebied is dat de vegetatie aan de zuidkant van het appartementencomplex zijn.
- De aanwezige vegetatie op de taluds wordt minimaal één dag voor het uitvoeren van de grond- en graafwerkzaamheden tot 20 cm hoogte boven maaiveld verwijderd. Begonnen wordt met het verwijderen van de ondergroei. Op deze manier worden aanwezige dieren gestimuleerd om voorafgaand aan de grond- en graafwerkzaamheden naar veilige locaties te vluchten.

5 Nadelige gevolgen en maatregelen

In Hoofdstuk 4 is beoordeeld dat de voorgenomen ingreep leidt tot nadelige gevolgen voor de gewone dwergvleermuis, iepenpage, grote vos, algemene broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaats en algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren. In dit hoofdstuk worden de nadelige gevolgen samengevat, wordt aangegeven voor welke soorten een omgevingsvergunning nodig is en worden per soort(groep) maatregelen gegeven om de nadelige gevolgen te voorkomen of beperken. In §5.5 wordt gedefinieerd wat ecologische begeleiding inhoudt.

5.1 Vleermuizen

Nadelige gevolgen

De voorgenomen ingreep heeft (zonder voorzorgsmaatregelen) de volgende gevolgen voor vleermuizen (*Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn*):

- Aantasting van een essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis, waardoor mogelijk een verblijfplaats uit gebruik zal worden genomen.
- Aantasting van een essentiële vliegroute van gewone dwergvleermuis, waardoor mogelijk een verblijfplaats uit gebruik zal worden genomen.

Maatregelen

Om nadelige gevolgen voor de gewone dwergvleermuizen te voorkomen worden de volgende voorzorgsmaatregelen genomen.

Ten aanzien van de paarverblijfplaats

- Tijdelijke maatregel: Binnen een straal van 200m rond de verblijfplaats zijn vier vleermuiskasten opgehangen, drie aan een gebouw, één aan een boom.
- Permanente maatregel: In de nieuwbouw die rond station Goffert wordt gerealiseerd worden verblijfplaatsen voor vleermuizen ingebouwd, zoals beschreven in de Toolbox natuurinclusief bouwen Nijmegen. Dit gebeurt in 2026, als de werkzaamheden voor de herinrichting van de hoofdinfrastructuur rond station Goffert zijn afgerond. Conform WNB-ontheffing met nummer 2023-016492 blijft dit gebied tot de start van de nieuwbouw geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Ten aanzien van essentieel foerageergebied en een essentiële vliegroute.

- Direct na het afgraven van het talud worden op de restanten daarvan grote volwassen bomen en struiken geplant.

Ten aanzien van de essentiële vliegroute

- Bij de fietsenstalling aan de noordzijde van station Goffert wordt in najaar 2025 een volwassen boom geplaatst om gewone dwergvleermuizen in voorjaar 2026 te stimuleren langs het fietspad langs het spoor de westelijke rijbaan van de Neerboscheweg over te steken. Vleermuizen hebben drie maanden de tijd om te wennen aan deze nieuwe vliegroute.
- De begroeiing op het westelijke talud wordt pas verwijderd als is aangetoond dat de maatregelen om de vliegroute langs het appartementencomplex te behouden (boom bij fietsenstalling) of de maatregelen om de vliegroutes langs het Nelson Mandelaplein te herstellen effectief zijn. Op die manier wordt geborgd dat altijd tenminste één functionele vliegroute beschikbaar is.

5.2 Vlinders

Mitigatie in de aanlegfase

In de aanlegfase zijn alleen nadelige gevolgen voor eitjes van de iepenpage te verwachten. Nadelige gevolgen worden voorkomen door:

- Jonge iepen en zoete kersen voorafgaand aan de kap te controleren op de aanwezigheid van eitjes van iepenpage,
- Bij grote bomen gebeurt dit direct na kap. Hiervoor worden de kronen van de iepen apart gelegd, zodat de begeleidend ecooloog (zie hieronder) die kan onderzoeken.
- Indien eitjes worden aangetroffen, worden de takken met de eitjes naar volwassen iepen in de directe omgeving verplaatst. De begeleidend ecooloog zal de definitieve herplaatsingslocatie in het ecologisch logboek noteren.

Permanente mitigatie

Na de realisatie van de parkeerplaatsen worden nieuwe voortplantingsplaatsen voor iepenpage en grote vos gecreëerd door:

- Vijf iepen en twee zoete kersen dicht bij de bronpopulatie te planten;
- Zie voor de herplantlocaties Bijlage II.
- Gebiedsbrede maatregelen. Momenteel ontwikkelt gemeente Nijmegen in samenwerking met provincie Gelderland een gebiedsbreed plan voor Winkel-steeg. Hierin worden de groenstructuren en gebiedsbrede maatregelen ten behoeve van verschillende diersoorten (waaronder vlinders) opgenomen. Vergunningen en mitigerende maatregelen voor deelgebieden kunnen op basis hiervan als onderdeel van het grotere geheel worden beschouwd. Dit plan is in ontwikkeling en kan daarom nog niet als bijlage bij deze vergunning worden ingediend. Groene verbindingen zijn een belangrijk onderdeel van dit plan.

5.3 Algemene broedvogels

Nadelige gevolgen

De voorgenomen ingreep kan de volgende nadelige gevolgen hebben voor broedvogels zonder jaarrond beschermde nestplaats (*Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn*):

- Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en/of eieren.
- Het opzettelijk doden van individuen.

Omdat het niet mogelijk is om voor broedende vogels een vergunning aan te vragen moet de te verwijderen vegetatie vrij zijn van in gebruik zijnde nesten.

Maatregelen

Om nadelige gevolgen voor algemene broedvogels te voorkomen worden de volgende maatregelen genomen:

- Een ecologisch deskundige (zie §5.5) controleert voorafgaand aan de start van het verwijderen van de begroeiing op de taluds de te verwijderen bosschages op de aanwezigheid van in gebruik zijnde nesten.
- De ecologisch deskundige geeft toestemming om de bosschages te verwijderen als geen broedende vogels zijn aangetroffen.
- Wordt binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden een broedende vogel aangetroffen, dan wordt het werk uitgesteld of wordt, indien mogelijk, het nest van de werkzaamheden afgeschermd.
- Om de kans op broedende vogels op het westelijk talud zo klein mogelijk te krijgen laat een valkenier vanaf het begin van het broedseizoen (maart) dagelijks een valk langs de begroeiing vliegen, zodat vogels hier niet durven te broeden.

5.4 Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren

Voor algemeen voorkomende soorten van het *Beschermingsregime andere soorten* geldt in het kader van een ruimtelijke ingreep een vrijstelling. Wel dient middels het nemen van maatregelen invulling te worden gegeven aan de specifieke zorgplicht.

Maatregelen

Om nadelige gevolgen voor deze soorten zoveel mogelijk te beperken worden de volgende maatregelen genomen:

- De werkzaamheden worden stapvoets in één richting en bij daglicht uitgevoerd. Daarbij wordt naar een te behouden bosschage toegewerkt, zodat dieren hier naartoe kunnen vluchten. In het plangebied is dat de vegetatie aan de zuidkant van het appartementencomplex zijn.
- De aanwezige vegetatie op de taluds wordt minimaal één dag voor het uitvoeren van de grond- en graafwerkzaamheden tot 20 cm hoogte boven maaiveld verwijderd. Begonnen wordt met het verwijderen van de ondergroei. Op deze manier worden aanwezige dieren gestimuleerd om voorafgaand aan de grond- en graafwerkzaamheden naar veilige locaties te vluchten

5.5 Ecologische begeleiding

5.5.1 Inzet ter zake kundige ecooloog

De uitvoering van de voorgenomen ingreep zal door een ter zake kundige ecooloog worden begeleid. Onder een ter zake kundige ecooloog (kortweg: de ecooloog) wordt een persoon verstaan die voor de situatie en de soorten waarvoor diegene gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van de soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis moet zijn opgedaan doordat de deskundige minimaal aan de onderstaande eerste twee punten voldoet en eventueel voldoet aan één van de overige punten:

1. Minimaal 3 jaar ervaring met het uitvoeren van soortgericht onderzoek, eventueel onder begeleiding van een ervaren ecooloog;
2. Door middel van bijvoorbeeld veldwerk, onderzoek, studie of opleiding soortspecifieke kennis heeft opgedaan, zoals over leefwijze en gedrag van de soort(en) en het ontwerpen, aanbrengen en monitoren van soortspecifieke mitigerende en/of compenserende maatregelen in succesvolle projecten;
3. Op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
4. Op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt natuurwetgeving, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
5. Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
6. Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Gierzwaluwbescherming Nederland, Vogelbescherming Nederland en Sovon).

5.5.2 Uitvoering van de ecologische begeleiding

De ecooloog ziet er bij de uitvoering van de werkzaamheden op toe dat de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de uitgangspunten en werkwijze, zoals beschreven in dit projectplan. Dit houdt onder andere in:

- De ecooloog stelt een ecologisch werkprotocol op. Dit ecologisch werkprotocol geeft een beschrijving van de maatregelen die genomen moeten worden om nadelige gevolgen voor beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. In het ecologisch werkprotocol worden de maatregelen uit voorliggend projectplan en eventuele voorwaarden in de omgevingsvergunning met betrekking tot maatregelen overgenomen.
- De ecooloog geeft voor aanvang van de werkzaamheden een toelichting op het ecologisch werkprotocol aan de betrokken uitvoerder(s).
- De ecooloog ziet er bij de uitvoering van de werkzaamheden op toe, dat de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de uitgangspunten en werkwijze, zoals beschreven in dit projectplan en het ecologisch werkprotocol.
- De ecooloog bespreekt de te volgen werkwijze bij vragen, incidenten en calamiteiten met de initiatiefnemer en de uitvoerder.

- De ecooloog en de uitvoerder houden gedurende de uitvoering van de werkzaamheden een ecologisch logboek bij. Hierin worden maatregelen vastgelegd die bedoeld zijn om nadelige gevolgen voor beschermde soorten te voorkomen of te beperken.

6 Reikwijdte vergunningaanvraag

6.1 Schadelijke handelingen

Zoals geconcludeerd in Hoofdstuk 4 is voor de aanleg van parkeerplaatsen bij het appartementencomplex Hendriks Zuid een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. In Tabel 6.1 is aangegeven voor welke soorten en schadelijke handelingen de omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Tabel 6.1 Soorten en schadelijke handelingen waarvoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit wordt aangevraagd.

Soort	Beschermings-regime	Schadelijke handeling
Gewone dwergvleermuis	Habitarichtlijn-soorten	- Het beschadigen of vernielen van de voortplantings-plaatsen of rustplaatsen van dieren; - Het opzettelijk verstoren van dieren.
Iepenpage	Andere soorten	- Het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen en vernietigen van eitjes.
Grote vos	Andere soorten	- Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen.

6.2 Locatie waarvoor vergunning wordt aangevraagd

De vergunningsaanvraag is van toepassing op het appartementencomplex Hendriks Zuid, aan de Neerboscheweg 10 t/m 350, 6534 BK Nijmegen. Het plangebied is weergegeven in Figuur 2.1.

6.3 Periode waarvoor de vergunning wordt aangevraagd

De vergunning is benodigd voor de gehele periode waarbinnen de werkzaamheden plaatsvinden: 1 november 2025 tot en met 31 juli 2026. Zekerheidshalve wordt de vergunning aangevraagd voor een periode van zes jaar. Dit om eventuele uitloop van de werkzaamheden op te vangen. De vergunning wordt zodoende aangevraagd voor de periode november 2025 tot en met augustus 2031.

6.4 Voorwaarden waaronder vergunning wordt verleend

Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in §8.6.2 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime

(uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling van de volgende criteria:

- a) Er is geen andere bevredigende oplossing.
- b) De activiteit is nodig vanwege een genoemd wettelijk belang.
- c) De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

In de volgende hoofdstukken 7, 8 en 9 wordt nader ingegaan op deze drie criteria. De onderbouwing van de criteria is door de gemeente Nijmegen aangeleverd.

7 Alternatievenafweging

Voor beschermde soorten waarvoor een omgevingsvergunning wordt aangevraagd (gewone dwergvleermuis, iepenpage en grote vos), moet worden aangetoond dat voor de voorgenomen activiteit geen alternatief bestaat dat geen of minder negatieve gevolgen heeft voor deze beschermde soorten. In navolgende paragrafen wordt beschreven waarom het niet uitvoeren van het project (het nul-alternatief), de uitvoering van het project op een alternatieve locatie, alternatieven in de uitvoering (werkwijze) en alternatieven in de planning, niet mogelijk zijn. De argumentatie hiervoor is door Gemeente Nijmegen aangeleverd.

7.1 Alternatieve locatie

De ingreep is sterk locatie gebonden. Door het aanpassen van de hoofdinfrastructuur (verleggen S100 en Graafseweg ten bate van de ontwikkelingen Winkelsteeg) heeft de gemeente Nijmegen grond aan moeten kopen van de eigenaar van het appartementencomplex. Zonder deze grondaankoop was het niet mogelijk om de infrastructuur aan te passen voor de ontwikkeling van Winkelsteeg. De ontwikkeling van Winkelsteeg voorziet voor een groot deel in het tekort aan woningen. Nergens anders dan in Nijmegen is het te kort aan woningen zo hoog. De aankoop betrof een ingericht parkeerterrein met eigen parkeerplaatsen. Deze parkeerplaatsen worden op het deel waar het talud met de bomen worden verwijderd, gecompenseerd. De parkeerplaatsen zijn verbonden aan het appartementencomplex en zullen daarom hierbij of in de directe nabijheid moeten worden gerealiseerd. Omdat rondom dit appartementencomplex de aanpassingen aan de infrastructuur worden uitgevoerd, is er enkel op deze plek het realiseren van de parkeerplaatsen mogelijk.

7.2 Alternatieven in inrichting en uitvoering

Een beter inrichtingsalternatief is er niet. Het is niet mogelijk om de parkeerplaatsen zó in te richten dat het talud en de bomen gespaard kunnen blijven. Daar is namelijk geen ruimte voor (zie hierboven). Het appartementencomplex heeft gezien het aantal woningen een aantal parkeerplaatsen nodig. Deze aantallen zorgen voor een bepaalde mate aan verharding. Het talud welke een kerende functie van de woonlaag hierachter heeft wordt vervangen door een keermuur. Deze keermuur wordt voorzien van groen en het parkeerterrein zal ruimte bieden aan nieuw aan te planten bomen.

7.3 Alternatieven in planning

Bij de planning van de uitvoering van de ingreep wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van aanwezige beschermde soorten om nadelige gevolgen voor

beschermde soorten te voorkomen en te beperken (zie Hoofdstuk 5). De ingreep is op dit moment zo uitgewerkt dat dit zo min mogelijk nadelige gevolgen heeft voor de aanwezige beschermde soorten. Een beter alternatief in planning is er vooralsnog niet realiseerbaar.

8 Wettelijk belang

8.1 Wettelijke belangen waarvoor vergunning wordt aangevraagd

Een tweede criterium voor vergunningverlening is dat de voorgenen ingreep een wettelijk belang dient. Het betreft de wettelijke belangen zoals genoemd in artikel 8.74l (andere soorten) van het Bkl. In Tabel 8.1 is aangegeven voor welke belangen een vergunning wordt aangevraagd voor het uitvoeren van schadelijke handelingen voor de drie beschermde soorten. De volgende paragrafen geven een onderbouwing van deze wettelijke belangen. De argumentatie hiervoor is door Gemeente Nijmegen aangeleverd.

Tabel 8.1 Wettelijk belang waaronder een vergunning wordt aangevraagd. Het betreft de wettelijke belangen zoals genoemd in artikel 8.74l (andere soorten) van het Bkl.

Soort	Beschermingsregime	Wettelijke belangen
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn soorten	1. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
Grote vos en lepenpage	Andere soorten	1. In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten; 2. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

8.2 Wettelijk belang - Een dwingende reden van groot openbaar belang

De woningbouw binnen Winkelsteeg kan niet worden gerealiseerd als de infrastructuur binnen deze grootstedelijke ontwikkeling onvoldoende capaciteit heeft. Door het aanpassen van de hoofdinfrastructuur, zijnde de verlegging van wegen en het bouwen van fiets- en voetgangeronderdoorgangen, ontstaan minder kruisingen en conflictpunten met de langzame verkeersstromen. Hierdoor stroomt het verkeer (voor auto, fietser, voetganger en openbaar vervoer) beter door. Dit is nodig om het woon- en werkprogramma te kunnen realiseren binnen de fysieke scope van Winkelsteeg. Met dit gegeven is het feit dat de aanpassing aan de hoofdinfrastructuur randvoorwaardelijk is voor de realisatie van deze grootschalige inbreiding van wonen en werken. Het woningtekort in Nijmegen is erg groot en met de realisatie van woningen in een divers aanbod kunnen we hier een groot deel van het tekort realiseren. De aankoop van de gronden waar deze parkeerplaatsen eerder waren gelokaliseerd speelden hierbij een sleutelrol. Zonder de aankoop hadden we

namelijk de weg de S100 niet kunnen verleggen en hadden we onvoldoende verkeerscapaciteit kunnen realiseren voor deze omvangrijke ontwikkeling.

Wettelijk belang 2 - Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden

Het creëren van woonruimte rondom station Goffert is van groot belang voor de leefbaarheid van de stad Nijmegen. Vergeleken met andere Nederlandse steden is de woningnood nergens zo hoog als in Nijmegen. Er is gekozen om te groeien binnen bestaand bebouwd gebied en het omliggende groene landschap niet aan te tasten. In het gebied rondom station Goffert worden de wegen (S100 en S103) aangepast om ruimte voor wonen en werken te maken. In dit geval is het noodzakelijk de inrichting van het bestaande perceel aan te passen zodat de inrit aansluit op de nieuwe infrastructuur in het gebied. Ook moeten de parkeerplaatsen gecompenseerd worden die in het kader van het project zijn verwijderd. De enige beschikbare ruimte hiervoor in het plangebied is het talud. Zonder afgraven van het talud en het plaatsen van een keerwand, kan het perceel niet aangesloten worden op de nieuwe infrastructuur.

9 Staat van instandhouding

Een derde criterium voor vergunningverlening is dat de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding (Svl) van de soort waarvoor de vergunning wordt aangevraagd. De volgende criteria zijn van belang bij het bepalen van de staat van instandhouding:

- de omvang van de populatie,
- de verspreiding van de populatie,
- het leefgebied, de functionaliteit van het leefgebied en het natuurlijke verspreidingsgebied, en
- het toekomstperspectief.

Onderstaande paragraaf geeft een korte samenvatting over de huidige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, waarvoor vergunning wordt aangevraagd, en de gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

9.1 Gewone dwergvleermuis

Landelijke staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is een echte cultuurvolger. De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland vooral in de bebouwde omgeving wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen. Daardoor zal op den duur ook de populatieomvang afnemen. De landelijke staat van instandhouding wordt daarom als onbekend/verslechterend ingeschat (Van Norren 2019). In ieder geval staat de soort niet op de Rode lijst van Nederlandse zoogdieren (Van Norren *et al.* 2020).

Regionale en lokale staat van instandhouding

In de provincie Gelderland is de staat van instandhouding niet veel beter, namelijk ook onbekend/verslechterend (Van Norren 2019). In Nijmegen komt de soort wijd verspreid voor, maar is over de aantalsontwikkeling niets bekend. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale staat van instandhouding afwijkt van de provinciale. Daarom wordt er van uitgegaan dat de staat van instandhouding van de soort in Nijmegen ook onbekend/verslechterend is. Echter, wordt door de gemeente met de brede toepassing van de

Toolbox natuurinclusief bouwen Nijmegen (nieuwbouw en bestaande bouw) een toename van verblijfplaatsen beoogd.

Gevolgen van het project voor de staat van instandhouding

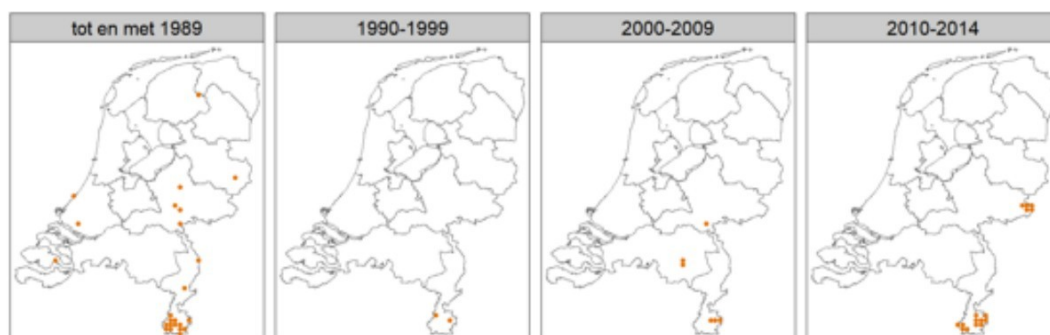
Door maatregelen genoemd in paragraaf 4.2.3 toe te passen zijn de negatieve effecten op gewone dwergvleermuizen in de realisatiefase minimaal. In de gebruiksfase zal er juist sprake zijn van een positief effect. De herinrichting van de hoofdinfrastructuur maakt nieuwbouw op vrijkomende grond mogelijk. In alle nieuwbouw worden voorzieningen voor vleermuizen getroffen. De Toolbox natuurinclusief bouwen Nijmegen voorziet ook in het toevoegen van verblijfsvoorzieningen bij ingrepen aan bestaande bouw. Het aanbod aan potentiële verblijfplaatsen neemt daardoor toe. Ook de aanplant die in de bouwplots en langs de infrastructuur is voorzien, maakt het gebied aantrekkelijker als leefgebied voor gewone dwergvleermuizen. Het gebied ten zuiden van station Goffert, waar nu een parkeerplaats is en nauwelijks vleermuisactiviteit is geregistreerd, wordt een optimaal leefgebied voor gewone dwergvleermuizen.

Al met al zal het tijdelijke verlies van één paarverblijfplaats en het tijdelijke verlies van foerageergebied en een vliegroute geen negatieve gevolgen voor de lokale en landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis hebben.

9.2 Iepenpage

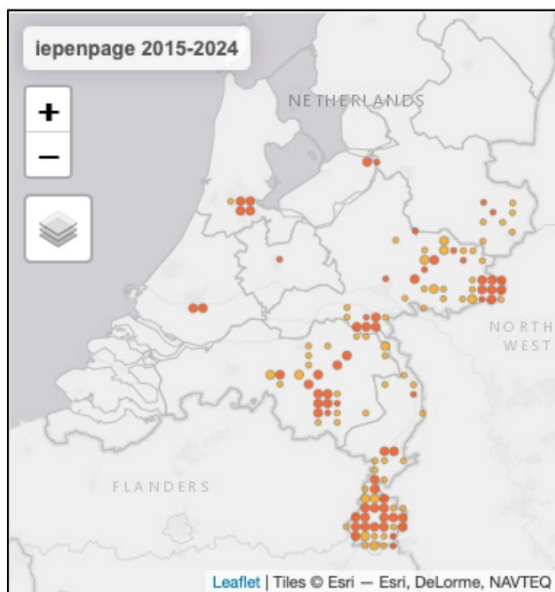
Landelijke staat van instandhouding

De iepenpage staat op de landelijke Rode lijst van dagvlinders in de categorie 'Ernstig bedreigd'. De landelijke staat van instandhouding is ongunstig. Zijn verspreidingsgebied beperkt zich grotendeels tot Oost-Nederland (Figuur 9.1), hoewel de soort inmiddels ook in Amsterdam wordt gezien (Figuur 9.2). Het is niet ondenkbaar dat nog meer nieuwe locaties worden gevonden, nu de inventariseerders weten waar ze op moeten letten op hun speurtocht naar zeldzame vlinders. De landelijke populatietrend (in aantal dieren) is nu nog min of meer stabiel.

Figuur 9.1

Waarnemingen / verspreiding van iepenpage in Nederland in de perioden tot en met 1989, 1990-1999, 2000-2009 en 2010-2014. Bron: Vlinderstichting.nl.

Figuur 9.2
Landelijke verspreiding ieppage in Nederland in 2015-2024.
Bron: www.vlinderstichting.nl

Regionale staat van instandhouding

Nijmegen is een van de gebieden in Oost-Nederland met een kernpopulatie, maar het aantal waarnemingen is nog gering. Het is onduidelijk of het lage aantal waarnemingen het resultaat is van achteruitgang of omdat de vlinder een verborgen leven leidt (Vlinderstichting.nl).

Lokale staat van instandhouding

Er zijn geen gegevens bekend van de lokale staat van instandhouding van ieppage. Aangenomen wordt dat deze in lijn is met de landelijke staat van instandhouding. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale staat van instandhouding een andere trend volgt dan de landelijke trend.

Gevolgen van het project voor de staat van instandhouding

Nijmegen is een van de gebieden in Oost-Nederland met een kernpopulatie, maar het aantal waarnemingen is nog gering. Met de genoemde maatregelen wordt voorkomen dat voortplantingsgebied verdwijnt of eitjes worden beschadigd. Er treedt door het verwijderen van iepen in het plangebied (ook waar de soort niet is waargenomen) wel een tijdelijk verlies aan bestaand en potentieel leefgebied op. Door voor elke verwijderde iep twee nieuwe terug te planten, komt binnen enkele jaren voor ieppage meer leefgebied terug. Daarmee wordt zowel de lokale als de landelijke staat van instandhouding bevorderd.

Aangezien nadelige gevolgen door het aanleggen van parkeerplaatsen bij het appartementencomplex op ieppage met maatregelen kunnen worden voorkomen en beperkt (zie Hoofdstuk 5), is het redelijkerwijs uitgesloten dat de voorgenomen ingreep leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van ieppage.

9.3 Grote vos

Landelijke staat van instandhouding

De grote vos staat op de landelijke Rode lijst van dagvlinders in de categorie 'Kwetsbaar'. De landelijke staat van instandhouding is ongunstig. Zijn verspreidingsgebied strekt zich door haar zwervende karakter over heel Nederland uit (Figuur 9.3 en Figuur 9.4). Sinds 2019 wordt in Nederland ook voortplanting vastgesteld. Het is niet ondenkbaar dat in de toekomst nieuwe voortplantingslocaties worden gevonden, nu de vlinder steeds vaker wordt waargenomen. De landelijke populatietrend (in aantal dieren) is min of meer stabiel.

Regionale staat van instandhouding

Volgens de Vlinderstichting is voortplanting van grote vos in de regio Nijmegen vrijwel zeker (www.vlinderstichting.nl). Op basis van de verspreidingsgegevens van 2024 zien we een fors aantal waarnemingen van grote vos in het oosten van Nederland, waaronder Nijmegen (Figuur 9.4).

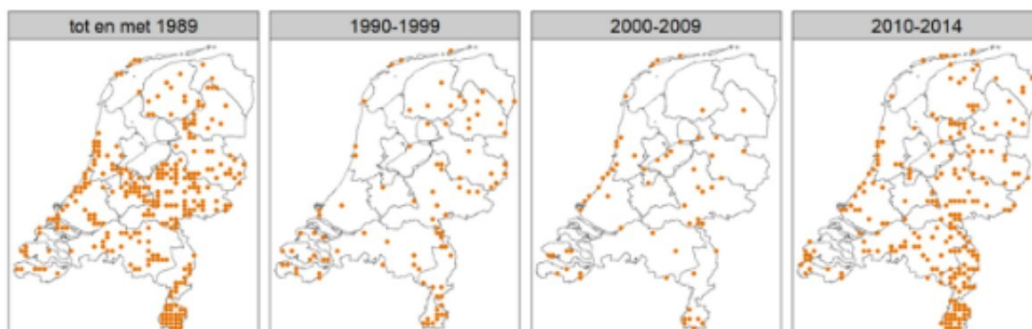
Lokale staat van instandhouding

Er zijn geen gegevens bekend over de lokale staat van instandhouding van de grote vos. Aangenomen wordt dat deze in lijn is met de regionale staat van instandhouding. Er is geen reden om aan te nemen dat de lokale staat van instandhouding een andere trend volgt dan de landelijke trend.

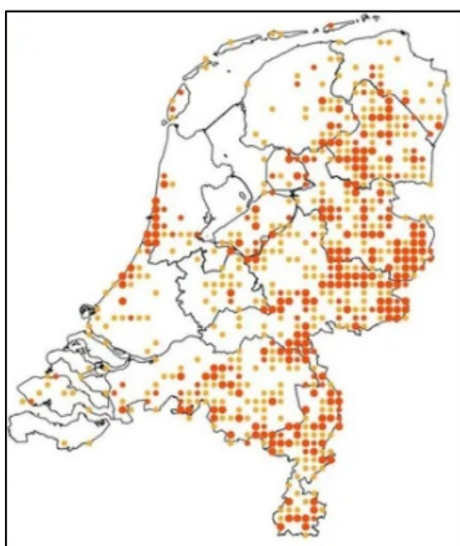
Gevolgen van het project voor de staat van instandhouding

Nijmegen is een van de gebieden in Oost-Nederland waarvan het vrijwel zeker is dat de grote vos zich daar voortplant. Met de genoemde maatregelen wordt voorkomen dat voortplantingsgebied permanent verdwijnt of eitjes worden beschadigd. Er treedt door het verwijderen van iepen en zoete kersen in het plangebied wel een tijdelijk verlies aan (potentieel) leefgebied op. Door voor elke verwijderde iep en kers twee nieuwe terug te planten, komt voor de grote vos na herplant meer leefgebied terug. Daarmee wordt zowel de lokale als de landelijke staat van instandhouding bevorderd.

Aangezien nadelige gevolgen door het aanleggen van de parkeerplaatsen op grote vos met maatregelen kunnen worden voorkomen en beperkt (zie Hoofdstuk 5), is het redelijkerwijs uitgesloten dat de voorgenomen ingreep leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van grote vos.

Figuur 9.3 Waarnemingen / verspreiding van grote vos in Nederland in de perioden tot en met 1989, 1990-1999, 2000-2009 en 2010-2014 (Bron: Vlinderstichting.nl).

Figuur 9.4 Landelijke verspreiding grote vos in Nederland in 2024. Bron: www.vlinderstichting.nl

10 Conclusie

Voor aanleg van parkeerplaatsen bij het appartementencomplex Hendriks Zuid te Nijmegen is een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig voor de volgende soorten en schadelijke handelingen (Tabel 10.1):

Tabel 10.1 Soort en schadelijke handelingen waarvoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit wordt aangevraagd.

Soort	Beschermingsregime	Schadelijke handelingen
Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijnsoorten	- Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren; - Het opzettelijk verstoren van dieren.
Iepenpage	Andere soorten	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen en eieren.
Grote vos	Andere soorten	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen.

Er wordt voldaan aan de criteria van vergunningverlening:

- De voorgenomen ingreep is nodig vanwege wettelijke belangen, namelijk: dwingende reden van groot openbaar belang en in het kader van een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden;
- Er is geen andere bevredigende oplossing voor de voorgenomen ingreep;
- De voorgenomen ingreep leidt niet tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten waarvoor vergunning wordt aangevraagd.

Met de in dit projectplan beschreven aanpak en maatregelen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht en wordt gewaarborgd dat het werk wordt uitgevoerd met de minst nadelige gevolgen voor de betreffende soorten.

Referenties

BIJ12, 2024. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0. BIJ12, Utrecht.

Daamen, J., 2022. Quicksan Wet natuurbescherming ontwikkeling Winkelsteeg, Nijmegen. Notitie met kenmerk 21-0513/22.00005/JanDaa. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Hoogland, L., 2025. Inventarisatie iep en kers. Nijmegen Winkelsteeg G.023869. Heijmans, Rosmalen.

Wansink, D.E.H., M. Dorenbosch, H. Huitema, L. Verhoek & F. Derriks, 2023. Onderzoek naar beschermde soorten in de omgeving van station Goffert te Nijmegen. Basisinformatie voor de ontwikkeling van Winkelsteeg. Rapportnr. 22-229. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Online bronnen

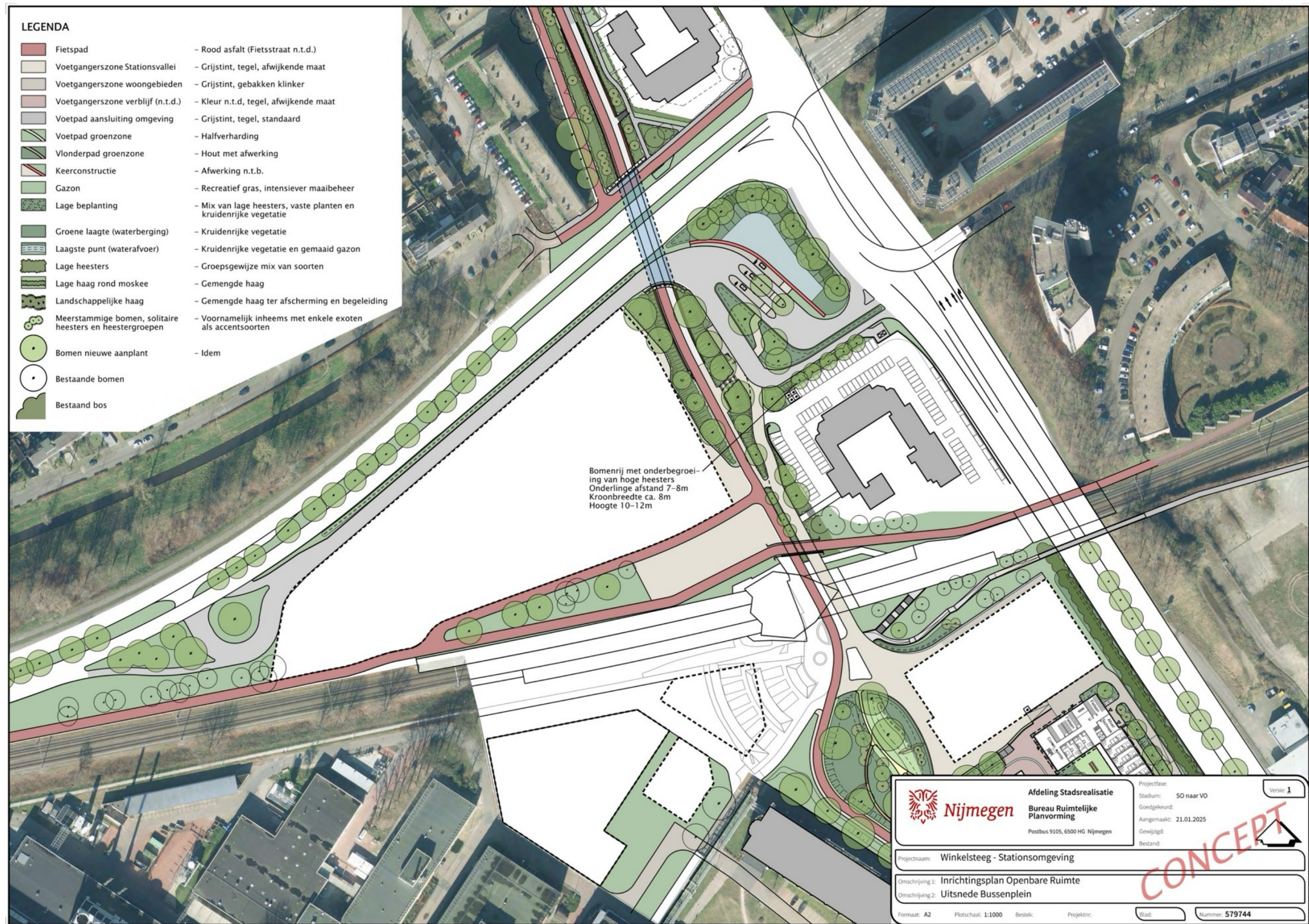
NDFF. www.ndff.nl

www.wetten.overheid.nl

Bijlage I Toekomstige inrichting omgeving Nelson Mandelaplein te Nijmegen

(bron: Gemeente Nijmegen)

Bijlage II Beplantingsplan

(Zie separaat bestand voor meer details)

PROJECTPLAN OMGEVINGSWET VOOR AANLEG PARKEERPLAATSEN BIJ HET APPARTEMENTENCOMPLEX HENDRIKS ZUID

VERGUNNINGAANVRAAG VOOR GEWONE DWERGVLEERMUIS EN TWEE DAGVLINDERS